

รายงานสภาวะเศรษฐกิจและผลกระทบต่อภาคธุรกิจ

โดย ดร.ชนิด ไสรัตน์

รองประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

25 กุมภาพันธ์ 2552

เป็นที่ทราบถึงผลกระทบวิกฤติเศรษฐกิจของไทยได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจโลก โดยล่าสุด IMF ได้ปรับตัวเลขการเติบโตเศรษฐกิจของโลก ในปี 2009 ว่า จะขยายตัวเพียงร้อยละ 0.5 - (-0.5) จากอัตราเฉลี่ยร้อยละ 3.3 ซึ่งนับว่าต่ำสุดในรอบ 30 ปี ซึ่งการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก IMF คาดว่าจะต้องใช้เวลาไปจนถึงปลายปีนี้ โดยการฟื้นตัวขึ้นอยู่กับมาตรการของประเทศคู่ค้าของไทยว่าจะสามารถฟื้นตัวได้เร็วหรือช้าเพียงใด โดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกา , สหภาพยุโรป และประเทศญี่ปุ่น เศรษฐกิจมีการถดถอยไปที่ร้อยละ -2.3, -2.5 , -3.0 ตามลำดับ ซึ่งประเทศเหล่านี้ล้วนเป็นสัดส่วนการส่งออกของไทยถึงร้อยละ 35.6 นอกจากนี้ ประเทศคู่ค้าของไทย เช่น จีน และประเทศในกลุ่มอาเซียนและประเทศเศรษฐกิจใหม่ ล้วนเศรษฐกิจก็อยู่ในสภาวะชะลอตัวทั้งสิ้น

อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทย

ประเทศ	Q1-Q2 2009 (%)	สัดส่วน Export /Q1/2009 (%)
สหรัฐอเมริกา	-2.3	11.3
ยุโรป	-2.5	12.4
ญี่ปุ่น	-3.0	11.9
อังกฤษ	-3.2	
จีน	6.7	7.9
มาเลเซีย	1.4	
สิงคโปร์	-3.8	
ฟิลิปปินส์	2.4	21.2
เวียดนาม	5.1	
อินโดนีเซีย	4.0	
ไทย	1.1	
เกาหลีใต้	-3.5	
ไต้หวัน	-3.0	2.0
ฮ่องกง	-3.8	5.8
อินเดีย	5.6%	1.6
ตลาดใหม่		16.3

สัญญาณครึ่งปีแรกของปี 2552 เศรษฐกิจของไทยจะเข้าสู่ยุคชะลอตัวอย่างรุนแรง โดยเห็นได้จากตัวเลขการส่งออกเดือนพฤศจิกายน และธันวาคม ปีที่แล้ว การส่งออกติดลบถึงเฉลี่ยร้อยละ -16.35 และการส่งออกในเดือนมกราคม 2552 ติดลบมากกว่าร้อยละ -26.5 การที่ตัวเลขภาคการส่งออกมีการถดถอยรุนแรง ส่งผลต่อภาคการนำเข้าและภาคการผลิตในประเทศ โดยในเดือนธันวาคม พบว่าคำสั่งซื้อลดลงเหลือเพียงร้อยละ 50 และอัตราการใช้กำลังการผลิตลดลงเกือบทุกสาขา โดยดัชนีอัตราการใช้กำลังการผลิต หรือ MPI เดือนธันวาคม เหลือเพียงร้อยละ 53.02 ทำให้อัตราการขยายตัวเทียบกับเดือนเดียวกันกับปีก่อนติดลบ -19.63 นอกจากนี้ ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค (CPI) มีการหดตัว -0.4 ถือว่าต่ำสุดในรอบ 9 ปี ซึ่งเป็นสัญญาณความเสี่ยงที่ไม่ดี ที่ประเทศไทยจะเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจถดถอย ทั้งนี้ เมื่อบวกกับตัวเลขการเติบโตทางเศรษฐกิจของไตรมาสแรกของปี 2552 ซึ่งคาดว่าจะติดลบ หากนโยบายการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลไม่ได้ผลเศรษฐกิจในปีนี้อาจจะโตได้เพียงร้อยละ 0.5 ถึง -0.5% จากที่เคยเติบโตในปี 2551 ที่อัตราร้อยละ 2.6 โดย

การส่งออกคาดว่าจะขยายตัวติดลบที่ -13.1 มูลค่า 152.3 แสนล้านเหรียญสหรัฐ จากที่เคยขยายตัวในปี 2551 ที่ร้อยละ 16.8 มูลค่า 175.3 แสนล้านเหรียญสหรัฐ (ที่มา : สศช. วันที่ 25 กพ.2552) อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจที่ลดลง 1% มีผลต่อจำนวนคนว่างงานประมาณ 1.12 แสนคน ดังนั้น อัตราว่างงานของปี 2552 อาจอยู่ที่อัตราร้อยละ 2.5 – 3.0 จากอัตราต้นปี 2551 ที่ร้อยละ 1.2 โดยปริมาณจำนวนคนว่างงานอาจทะลุเกินหลัก 1 ล้านคน นอกจากนี้ สัญญาเงินตั้งตัวทั้งภาครัฐและเอกชนเริ่มเห็นชัดเจนขึ้น เห็นได้จากการขาดดุลงบประมาณปี 2552 อาจสูงถึง 350,000 ล้านบาท ซึ่งเกิดจากการเก็บภาษีไม่เข้าเป้ากว่าร้อยละ 10 ทำให้รัฐบาลต้องมีการกู้ยืมเงินจาก ADB และ World Bank 2,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และจะต้องออกพันธบัตรอีกกว่า 200,000 ล้านบาท เป็นการแยกสภาพคล่องในตลาดการเงินของภาคเอกชน ซึ่งมีปัญหาที่ธนาคารเพิ่มมาตรการระมัดระวังและเลือกลูกค้าในการปล่อยสินเชื่อ อีกทั้ง แผนกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลอาจอาจไม่สามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจภายในง่อย เนื่องจากรัฐบาลขาดสภาพคล่องและมีเม็ดเงินไม่เพียงพอที่จะเข้ามากระตุ้นเศรษฐกิจภายในประเทศ

วิเคราะห์แผนกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล

1. มาตรการทางคลังของรัฐบาลอาจมีข้อจำกัดจากประมาณการเก็บภาษีไม่เข้าเป้าและงบประมาณจะติดลบ 10-15% ประมาณ 230,000 ล้านบาท รวมถึงตัวเลขการเก็บภาษี VAT เริ่มมีสัญญาณโตเพียง 0.1 (Q4/2251) จากที่เคยขยายตัว 10.1%
2. การเก็บภาษี 3 เดือนแรก -16% เป็นสัญญาณทางลบจากภาคอุตสาหกรรมहतตัวเกือบทุกสาขา มาตรการทางภาษีทุก 10,000 ล้านบาท มีผลต่อ GDP 0.06%
3. งบกระตุ้นเศรษฐกิจ 350,000 ล้านบาท ไม่พอเพียงที่จะถูกวิกฤติและอาจมีปัญหาและข้อจำกัดด้านการหาเงินแหล่งเงิน และต้องใช้เวลาทั้งจากการออกพันธบัตรและกู้เงินต่างประเทศ
4. มาตรการทางการเงินขับเคลื่อนเศรษฐกิจได้ต่ำกว่าที่ประมาณการ โดยมาตรการลดดอกเบี้ย ธนาคารแห่งประเทศไทยเหลือ 2.0% ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจน้อยมาก เนื่องจากสถาบันการเงินระมัดระวังการปล่อยสินเชื่อ และช่วงต่างดอกเบี้ย (Spread Gap) ห่าง 4-5% อาจไม่มากพอที่จะกระตุ้นเศรษฐกิจ
5. ทางธนาคารของรัฐมีปัญหาในเชิงปฏิบัติการในการพิจารณาหลักประกันและเงื่อนไขขั้นตอนการปล่อยสินเชื่อให้ภาคธุรกิจโดยเฉพาะ SME ทำให้เงินช่วยเหลือ ดอกเบี้ยต่ำทั้งจาก คปส. และของรัฐบาล อาจไม่ถึงกลุ่มอุตสาหกรรมเสี่ยงในการเลิกจ้างแรงงาน
6. รัฐบาลขาดสภาพคล่อง การเบิกจ่ายงบประมาณใช้เพียง 7.9% โดยมีเงินคงคลัง 52,000 ล้านบาทใช้ได้เพียงเดือนครึ่ง
7. หากกระตุ้นเศรษฐกิจล่าช้า เศรษฐกิจในครึ่งปีแรกโอกาสจะติดลบ 3-4% และการว่างงานในช่วงปลายไตรมาส 2 อาจไปถึงหลักล้านคน (เศรษฐกิจ Q4/2551 โต -3.5)

โดยภาพรวมแล้วภาคธุรกิจของไทยจะต้องเตรียมรับมือต่อวิกฤติเศรษฐกิจ ซึ่งเข้าสู่เศรษฐกิจถดถอยและซึ่มยาวอย่างน้อยไปถึงไตรมาสที่ 3 ของปี 2552 โดยผลการสำรวจผู้ประกอบการไทยร้อยละ 96.4 พบว่าได้รับผลกระทบจากเศรษฐกิจชะลอตัว สอดคล้องกับการสำรวจผู้ประกอบการธุรกิจญี่ปุ่นในไทยที่พบว่าร้อยละ 64 ก็ได้รับผลกระทบจากเศรษฐกิจชะลอตัวเช่นกัน โดยความวิตกกังวลของนักลงทุนญี่ปุ่นในประเทศไทยให้ความสำคัญต่อปัจจัยความเสี่ยงการเมืองในประเทศ ถึงร้อยละ 28.68 ใกล้เคียงกับปัจจัยเศรษฐกิจโลกชะลอตัวที่ให้น้ำหนักร้อยละ 27.80 และปัจจัยเศรษฐกิจภายในประเทศไทยร้อยละ 24.3 ที่เหลือเป็นการให้น้ำหนักกับความเสี่ยงต่ออัตราแลกเปลี่ยนและปัจจัยอื่นๆร้อยละ 19.10 ทั้งนี้ การวิเคราะห์ว่าเศรษฐกิจของไทยจะฟื้นตัวเมื่อใด คงเป็นเรื่องที่ยากที่จะพยากรณ์เพราะไม่สามารถนำทฤษฎีเศรษฐศาสตร์และทฤษฎีการเงินในอดีตมาใช้ในการพยากรณ์ อีกทั้ง เศรษฐกิจของไทยไปอิงและพึ่งพิงกับเศรษฐกิจของโลก โดยประเทศไทยพึ่งพิงภาคการส่งออกและนำเข้ากว่าร้อยละ 133 ของ GDP โดยสถานะภาพวิกฤติเศรษฐกิจครั้งนี้มีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อภาคการผลิตและภาคบริการ (Real Sector) ขณะที่ผลกระทบต่อภาคการเงิน

ค่อนข้างน้อย การกีดกันครั้งนี้ เป็นเรื่องที่จะให้ต่างชาติเข้ามาช่วยอย่างที่รัฐบาลพยายามที่จะ Road Show คงเป็นเรื่องยาก เพราะแต่ละประเทศก็ล้วนมีปัญหาภายในหนักกว่าประเทศไทยและใช้มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจภายใน , ลดการนำเข้า , มีการกีดกันทางการค้าในรูปแบบต่างๆ เช่น ในสหรัฐอเมริกาใช้มาตรการ “Buy America” รวมถึงมาตรการสุขอนามัย , มาตรการ Anti Dumping และมาตรการสิ่งแวดลอม ฯลฯ ความหวังของการแก้เศรษฐกิจครั้งนี้จึงขึ้นอยู่กับมาตรการการกระตุ้นเศรษฐกิจที่ลด แลก แจก แถม ใช้งบประมาณไปกว่า 3.5- 4.5 แสนล้าน คิดเป็นร้อยละ 4.8 ของ GDP ซึ่งถือว่าน้อยมากเมื่อเทียบกับประเทศจีน ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา ซึ่งใช้เงินเฉลี่ยประเทศละ 5-8 แสนล้าน เหรียญสหรัฐ ดังนั้น การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของไทยคงจะต้องรอให้เศรษฐกิจและอุปสงค์โลกฟื้นตัวก่อน ซึ่งคาดว่าจะยืดเยื้อไปถึงกลางปี 2010 ซึ่งรัฐบาลจะต้องเร่งสร้างงานประคองภาคการผลิตและภาคการส่งออกและการอัดฉีดงบประมาณกระตุ้นการบริโภคภายใน เพื่อไม่ให้เกิดวิกฤติด้านแรงงานที่ใหญ่โตเกินกว่าจะรับได้ โดยจะต้องมีมาตรการบูรณาการกับภาคเอกชนเพื่อหามาตรการเตรียมความพร้อมรับมือกับเศรษฐกิจขาลงแบบซึมและลากยาว

เปรียบเทียบตลาดส่งออกของไทย ช่วง	มูลค่า (ล้าน USD)		อัตราการขยายตัว(%)		สัดส่วน (%)	
	ม.ค.51	ม.ค.52	ม.ค.51	ม.ค.52	ม.ค.51	ม.ค.52
เดือนมกราคม ปี 2551 และ 2552						
มูลค่าส่งออกรวม	14,275	10,496	36.2	-26.5	100.0	100.0
1. ตลาดหลัก	7,233	5,194	24.1	-28.2	50.7	49.5
(1) สหรัฐอเมริกา	1,646	1,191	18.7	-27.7	11.5	11.3
(2) ญี่ปุ่น	1,533	1,244	12.5	-18.8	10.7	11.9
(3) สหภาพยุโรป (15)	1,824	1,305	25.9	-28.4	12.8	12.4
(4) อาเซียน (5)	2,230	1,454	36.9	-34.8	15.6	13.9
สิงคโปร์	680	502	20.9	-26.2	4.8	4.8
มาเลเซีย	758	461	41.2	-39.2	5.3	4.4
อินโดนีเซีย	525	277	64.5	-47.3	3.7	2.6
ฟิลิปปินส์	260	207	26.8	-20.4	1.8	2.0
บรูไน	6	7	24.6	19.4	0.0	0.1
ตลาดใหม่ (2+3+4)	7,041	5,302	51.3	-24.7	49.3	50.5
2. ตลาดรอง	2,307	1,699	39.6	-26.4	16.2	16.2
(1) ฮองกง	891	610	61.3	-31.6	6.2	5.8
(2) ไต้หวัน	251	118	-16.7	-53.0	1.8	1.1
(3) เกาหลีใต้	284	210	30.6	-25.9	2.0	2.0
(4) ทวีปออสเตรเลีย	770	667	61.1	-13.5	5.4	6.4
(5) แคนาดา	111	94	7.1	-15.3	0.8	0.9
3. ตลาดใหม่	4,465	3,099	56.4	-30.6	31.3	29.5
(1) อินโดจีน (4)	901	558	78.2	-38.0	6.3	5.3
(2) ตะวันออกกลาง	695	654	46.9	-5.9	4.9	6.2
(3) แอฟริกา	473	654	78.6	-25.1	3.3	3.4
(4) ละตินอเมริกา	407	239	78.1	-41.2	2.9	2.3
(5) ยุโรปตะวันออก	229	171	67.7	-25.3	1.6	1.6
(6) เอเชียใต้	370	290	26.8	-21.7	2.6	2.8
อินเดีย	240	168	37.5	-29.8	1.7	1.6
(7) จีน	1,390	832	45.8	-40.1	9.7	7.9
4. ตลาดอื่นๆ	269	505	81.9	87.4	1.9	4.8

แนวทางรับมือวิกฤติเศรษฐกิจถดถอยของภาคธุรกิจ

1. เตรียมสถานการณ์รับมือธุรกิจซิม-ยาว ถึงสิ้นปี 2552 (หากธุรกิจอยู่ในกลุ่มเสี่ยง)
2. รักษาสภาพคล่องรับมือเงินจะตึงหนี้ยจะเสียมากขึ้น เศรษฐกิจชะลอตัวลาวยากไปจนถึงปลายปี 2552 (เป็นอย่างน้อย)
3. จัดให้มีแผนบริหารความเสี่ยงระยะยาว (Long Plan Risk Management) โดยใช้สมมุติฐาน ตัวเลขของธุรกิจในทางลบให้มากที่สุด
4. ให้มีระบบเพิ่มประสิทธิภาพและเพิ่มผลิตผลจากทุนและทรัพยากรในการผลิต (Resources Productivity)
5. จัดให้มียุทธศาสตร์ด้านการตลาดและการจัดการลูกค้าสัมพันธ์ (CRM) ให้มียุทธศาสตร์ขยายฐานลูกค้าใหม่และขายตรงลดพึ่งพิงคนกลาง
6. เพิ่มผลิตภัณฑ์ใหม่และ Product Line หรือ New Business เพื่อเป็นแหล่งรายได้ใหม่และรองรับต้นทุนค่าแรง
7. สร้างทีมแบบ "One Team" และค้นหานวัตกรรมด้านการบริหาร เพื่อความอยู่รอด มีความเบ็ดเสร็จแต่ต้องยืดหยุ่น
8. Change Management บริหารความเปลี่ยนแปลงใหม่ คิดใหม่ ทำใหม่ รื้อโครงสร้างการบริหารให้กะทัดรัด จะไปควบคุมกิจการหรือจะไปซื้อกิจการเป็นทั้งวิกฤติและโอกาส (รวมถึงการเตรียมหางานสำรอง)

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาเฉพาะปัจจัยเชิงบวกเศรษฐกิจของไทยก็อาจไม่เลวร้ายอย่างที่ประมาณการ เนื่องจากประเทศไทยไม่มีปัญหาฟองสบู่ในภาคอสังหาริมทรัพย์ และสถาบันการเงินก็ไม่ได้ประสบผลกระทบจากปัญหาซับไพร์ม นอกจากนี้ โดยภาพรวมแล้วประเทศไทยยังมีเงินทุนสำรองระหว่างประเทศมากกว่า 110,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ทำให้ไม่มีปัญหาด้านอัตราแลกเปลี่ยนและความเชื่อมั่นในค่าเงินบาทยังมีสูง สำหรับด้านภาคการเมืองอย่างน้อยรัฐบาลก็มีมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจเข้ามาแก้ปัญหาสภาพคล่องและมีมาตรการการป้องกันการว่างงานได้ในระดับหนึ่ง อีกทั้งปัจจัยการเมืองและความวุ่นวายทางการเมืองค่อนข้างคลี่คลายไปในทางบวก และทิศทางราคาน้ำมันโลกที่ลดลง รวมถึงดอกเบี้ยก็อยู่ในทิศทางขาลง รวมถึง ตัวเลขนักท่องเที่ยวต่างชาติในปีนี้ ไม่ได้รับความกระทบกระเทือนมากนัก อาจจะใกล้เคียงกับปี 2551 ทางภาครัฐบาลเองก็ออกมาแจ้งว่า อย่างไรเสีย เศรษฐกิจจะไม่ติดลบในภาคธุรกิจ กลุ่มอุตสาหกรรมรองเท้า กลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม และอุตสาหกรรมอาหาร ยังแจ้งว่าไม่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจ ยังมีความต้องการแรงงานอีกมาก อีกทั้ง ตัวเลขการว่างงานที่อ้างถึงเป็นหลักล้านคน ก็เป็นเพียงสมมุติฐานตัวเลขจากดัชนีทางเศรษฐกิจ ซึ่งเศรษฐกิจอาจไม่เลวร้ายเท่าที่คิด ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นกรณีวิเคราะห์ในเชิงบวก ซึ่งก็ยังไม่อยากให้ผู้ประกอบการขาดกำลังใจ เพราะในวิกฤติเศรษฐกิจเช่นนี้ทุกคนยังต้องช่วยกันประคับประคอง อย่าซ้ำเติมให้สถานการณ์...แย่ลงไปกว่าที่เป็นอยู่...

มาตรการรัฐบาลในการแก้ปัญหา วิกฤติเศรษฐกิจกับการว่างงานของไทย

ปัญหาการเผชิญหน้าซึ่งทำลายความอยู่รอดของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็คือปัญหาการว่างงานที่จะสูงขึ้น อันเป็นผลจากการหดตัวทางเศรษฐกิจ ของประเทศไทยในปี 2552 ซึ่งคาดว่า การเติบโตทางเศรษฐกิจโดย สศช. (25 กพ. 2552) อาจจะไม่โตได้อย่างเก่งก็ประมาณ 0.5 – (-0.5) % ซึ่งตัวเลขนี้เป็นการคาดคะเนในทางบวก โอกาสที่เศรษฐกิจของไทยอาจถดถอยเฉียด 0.5 หรือติดลบ มีความเป็นไปได้ค่อนข้างสูง โดยเศรษฐกิจของไทยได้รับผลกระทบจากเศรษฐกิจถดถอยของประเทศคู่ค้า โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา , ประเทศในกลุ่มประชาการยุโรป และประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเฉพาะ 3 ประเทศนี้ เป็นสัดส่วนการส่งออกของไทยถึงร้อยละ 35.6 ซึ่งทราบดีว่าประเทศเหล่านี้ล้วนได้รับผลกระทบเศรษฐกิจติดลบที่เฉลี่ยร้อยละ 2.3 ถึงร้อยละ 3.0 ส่งผลกระทบต่อการทำงานของอุตสาหกรรมหลักของไทย ได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ , อิเล็กทรอนิกส์ , เครื่องใช้ไฟฟ้า , เฟอร์นิเจอร์ , อัญมณี , อุปกรณ์ก่อสร้าง ฯลฯ ทั้งนี้ อัตราการใช้กำลังการผลิตของอุตสาหกรรมเหล่านี้ติดลบเฉลี่ยที่ร้อยละ 30

อย่างไรก็ตาม โดยภาพรวมอัตราการใช้กำลังการผลิต ของเดือนธันวาคม 2551 ลดลงเกือบทุกสาขาอุตสาหกรรม โดยเฉลี่ยดัชนีการใช้กำลังการผลิตภาคอุตสาหกรรมหรือ MPI อยู่ที่ร้อยละ 53-55 ตีกลับไปแล้วถึงร้อยละ 19.63

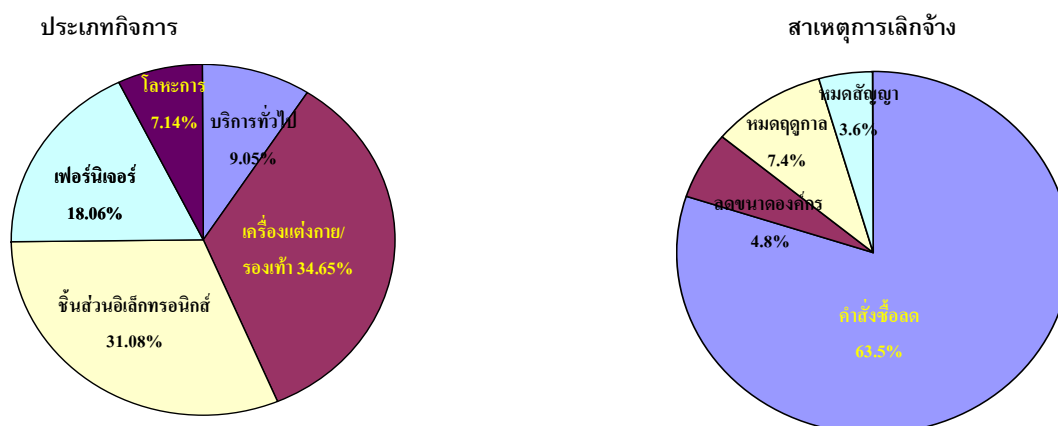
อุตสาหกรรมเหล่านี้ใช้แรงงานจำนวนมาก ส่งผลให้ในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี 2551 อัตราว่างงานของ ไทยที่เคยเฉลี่ยอยู่ร้อยละ 1.2 เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.4 โดยหลายหน่วยงานของรัฐได้คาดการณ์ว่าในปี 2552 การว่างงานอาจไปถึงร้อยละ 2.5 เมื่อเทียบกับวิกฤติปี 2540 ซึ่งเป็นวิกฤติที่เกิดจากสภาพคล่องในประเทศ และการลดค่าเงินบาท อัตราการว่างงานร้อยละ 4.4 มีคนตกงานประมาณ 1.1 ล้านคน แต่ก็เป็นเพียงระยะสั้น เพราะภาค การส่งออกและการท่องเที่ยวมีการเติบโตสูง และมาช่วยค้ำยันเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม วิกฤติที่เกิดขึ้นในปี 2009 จะเป็นวิกฤติด้านตลาดหดตัว ส่งผลต่อสภาพคล่องและการผลิตที่ชะงักงัน และภาคการส่งออกรวมถึงภาคการ ท่องเที่ยว และภาคการลงทุนมีการขยายตัวอาจถึงขั้นติดลบ เศรษฐกิจของไทยจึงจะซบเซาแบบลากยาว โดย ตัวเลขการว่างงานจะสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการเติบโตของเศรษฐกิจรายไตรมาส

ทั้งนี้ จากสภาวะปัจจัยเสี่ยงของสถานการณ์การเลิกจ้างของภาคแรงงาน จากผลกระทบวิกฤติเศรษฐกิจจะ เริ่มมีความรุนแรงโดยจะเห็นได้ชัดในช่วงปี 2551 จากตัวเลขของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานมีการเลิกจ้าง อย่างเป็นทางการไปแล้ว 60,105 คน และคาดว่าในไตรมาสแรกของปี 2552 ลูกจ้างในสถานประกอบการมี แนวโน้มอาจถูกเลิกจ้างถึง 69,031 คน และลูกจ้างที่ได้รับผลกระทบทั้งจากการลดค่าจ้างและล่วงเวลาอีก ประมาณ 227,067 คน แบ่งเป็นอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ 142,500 คน , เฟอร์นิเจอร์ 12,600 คน , กลุ่มสิ่งทอ – เครื่องแต่งกาย-รองเท้า ประมาณ 13,200 คน , กลุ่มโลหะการ 24,800 คน , กลุ่มอุตสาหกรรมยาน ยนต์ และชิ้นส่วนยานยนต์ซึ่งเคยเป็นอุตสาหกรรมอันดับหนึ่งของไทย ซึ่งคาดว่า กำลังการผลิตในไตรมาสแรกจะ ลดลงถึง 40% กระทบลูกจ้างที่มีโอกาสถูกเลิกจ้างถึงประมาณ 40,000 คน โดยพื้นที่ซึ่งมีแนวโน้มที่จะเลิกจ้าง 5 จังหวัดแรก ประกอบด้วย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 19,462 คน , จังหวัดนครราชสีมา 10,804 คน , จังหวัด ปราจีนบุรี 9,612 คน , จังหวัดสมุทรปราการ 9,329 คน และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 5,647 คน

ข้อบ่งชี้ของกิจการที่มีแนวโน้มที่จะเลิกจ้างประกอบด้วยปัจจัย ดังนี้

1. คำสั่งซื้อลดลง ทำให้ต้องลดการผลิต และหรือลดเวลาการทำงาน
2. โรงงานเริ่มมีปัญหาสภาพคล่อง ไม่สามารถนำเข้าหรือสั่งซื้อวัตถุดิบให้พอเพียงในการผลิต
3. การผลิตของโรงงาน หยุดบ้าง ปิดบ้าง ไม่เป็นเวลา
4. ลดวันทำงานและลดค่าจ้าง
5. เริ่มมีสัญญาณค้างจ่ายค่าจ้าง หรือเริ่มจ่ายค่าจ้างไม่ตรงเวลา
6. เริ่มมีสัญญาณการเลิกจ้าง Outsource และหรือเลิกจ้างพนักงานบางแผนก

ปี 2551 เลิกจ้างไปแล้ว 60,105 คน

สถานการณ์การว่างงานของไทย จะได้รับผลกระทบ โดยเฉพาะในช่วงปลายไตรมาสที่ 2 ของปีนี้ ซึ่งคาดว่าเศรษฐกิจของประเทศกลุ่มเป้าหมายส่งออกอาจลงสู่จุดต่ำสุด (Bottle line) ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อส่งออกที่อาจจะยังคงชะลอตัว ซึ่งคาดว่าในไตรมาสแรก ตัวเลข GDP อาจติดลบมากกว่าร้อยละ 2 จากตัวเลขทางเศรษฐกิจสะท้อนให้เห็นถึงการที่ภาครัฐจะต้องเตรียมการรองรับคนงานจำนวนมาก โดยเฉพาะช่วงเดือนมีนาคมที่จะมีนักศึกษาจบใหม่ประมาณ 525,940 คน และเด็กมัธยมออกจากระบบการศึกษามาหางานประมาณ 126,084 คน ที่จะกลายเป็นปัญหาความวุ่นวายของสังคมและเป็นปัจจัยเสี่ยงของรัฐบาล ดังนั้น รัฐบาลจะต้องกระตุ้นเศรษฐกิจ เพื่อลดการว่างงาน ซึ่งภาคส่งออกและการลงทุนไม่อาจขับเคลื่อนเศรษฐกิจจริงในปี 2552 ทำให้ภาคการผลิตชะลอตัวส่งผลกระทบต่อการว่างงานในต้นไตรมาส 3 ทั้งการว่างงานสุทธิหลังหักการว่างงานตามธรรมชาติ ซึ่งคาดว่าน่าจะอยู่ที่ประมาณร้อยละ 1.0% โดยการเพิ่มของการว่างงานสุทธิจะทำให้เกิดช่องว่างของรายได้ผลิตภัณฑ์ที่แท้จริงลดลง ทั้งนี้ การว่างงานสูงขึ้นจะยิ่งทำให้ การบริโภคจะลดลงส่งผลเป็นตัวทวีคูณ (Multiplier Effect) ทำให้ผู้ผลิตลดการผลิตหรือเลิกผลิต ส่งผลทำให้เป็นปัจจัยไปสู่สภาวะเงินฝืด อีกทั้ง งบประมาณจะติดลบประมาณ 150,000 ล้านบาท จะทำให้รัฐบาลจะขาดรายได้ไปใช้จ่าย และไปทำให้หนี้สาธารณะสูงขึ้น และส่งผลกระทบต่อหดตัวลงทางเศรษฐกิจ

อัตราว่างงานต่อการเติบโตของ GDP

GDP	อัตราว่างงาน	จำนวนคน (ล้าน)
-4%	4.1%	1.64
-3%	3.7%	1.528
-2%	3.4%	1.416
-1%	3.1%	1.304
0%	2.8	1.192
1%	2.5	1.080
1.5%	2.35	1.024
2.0%	2.20	0.968
2.5%	2.05	0.912
3.0%	1.90	0.856
3.5%	1.40	0.750
4.0%	1.20	0.620

ทั้งนี้ ซึ่งจำนวนการว่างงานอาจมากถึง 900,000 หรือเกิน 1,000,000 คน จำเป็นที่รัฐบาลจะต้องมีมาตรการพยุงภาคเศรษฐกิจ ด้วยการอัดฉีดกระตุ้นเศรษฐกิจ ซึ่งที่ผ่านมาด้วยข้อจำกัดของงบประมาณและกฎหมายอาจทำให้มาตรการต่างๆ ของรัฐบาลเป็นง่อย เพราะเม็ดเงินมากระตุ้นเศรษฐกิจมีเพียงงบประมาณกลางปีประมาณแสนกว่าล้านบาท และดึงเงินบางส่วนของประกันสังคม ซึ่งก็ไม่ได้มากพอที่จะกระตุ้นเศรษฐกิจในประเทศให้สามารถอุ้มคนว่างงานได้ อย่างไรก็ตาม รัฐบาลจะต้องไม่สับสนกับงบกระตุ้นเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็งบประมาณช่วยค่าครองชีพคนละ 2,000 บาท , งบโครงการเปลี่ยนอาชีพ (Re-Train) หรือโครงการอบรมคนว่างงาน 6,900 ล้านบาท ทั้งนี้ การแก้ปัญหาเศรษฐกิจและการว่างงานจะต้องทำกันเป็นแบบแพ็คเกจและบูรณาการกันไม่ว่าจะเป็นกระทรวงแรงงาน , สำนักงานประกันสังคม รวมถึง การปล่อยสินเชื่อด้วยเงินประกันสังคม 6,000 ล้านบาท ผ่านธนาคารของรัฐ ซึ่งอาจมีปัญหาในเชิงปฏิบัติในด้านหลักประกันสินเชื่อ ซึ่งมองว่ารัฐบาลอาจจะมีเจตนาที่ดี แต่ที่ผ่านมาแต่ละหน่วยงานของรัฐไม่มีการบูรณาการกัน และดูเหมือนจะแก่งแย่งกันทำงานด้วยซ้ำไป หลายโครงการภาพยังไม่ชัด รัฐมนตรีและรองนายกรัฐมนตรีออกมาพูดกันคนละอย่าง ทำให้เกิดการสับสนทั้งนายจ้าง ลูกจ้าง และคนที่ตกงาน เช่น โครงการอบรมคนว่างงานว่าจะอบรมกันอย่างไร การจ่ายเงินจะทำกันอย่างไร ด้วยวิธีไหน หากให้นายจ้างอบรมกันเองจะมีวิธีควบคุมกันอย่างไร ไมให้นายจ้างนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ หรือไม่ให้เงินตกไปอยู่กับนายจ้างซึ่งไม่ได้อยู่ในกลุ่มเป้าหมาย เอาเป็นว่าเงินค่าครองชีพ 2,000 บาท ซึ่งควรจะเป็นเรื่องง่ายๆ ก็ยังกำหนดวิธีการไม่ชัดเจนว่าจะจ่ายเป็นเช็คหรือจะจ่ายเงินผ่านธนาคาร ทำให้เม็ดเงินที่ควรจะไปช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจและหรือลดการว่างงานต้องล่าช้า และไม่ทันการณ์ ซึ่งงบประมาณที่มีจำกัดรัฐบาลควรจะใช้ให้คุ้มค่าไม่ให้รั่วไหล ใช้ให้คุ้มประโยชน์และมีประสิทธิภาพถึงกลุ่มเป้าหมายให้มากที่สุด ซึ่งวิกฤติแรงงานจะเป็นความท้าทายความสามารถของรัฐบาลควบคู่กับการแก้ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจ ซึ่งจะต้องลากและซึ่มยาวไปถึงปีหน้าอย่างแน่นอน..

บทความนี้เป็นความคิดเห็นส่วนบุคคลไม่เกี่ยวกับสถาบันฯ การนำไปใช้แล้วแต่ดุลยพินิจ
ข้อมูลเพิ่มเติม www.tanitsorat.com